

УДК 595.423 (234.421.1)

КАТАЛОГ ПАНЦИРНИХ КЛІЩІВ (ACARI: ORIBATIDA) ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ - II

В.В. Меламуд

Каталог панцирних кліщів (Acari: Oribatida) Закарпатської області – II – Меламуд В.В. – В загальному каталог панцирних кліщів-орібатид Закарпатської області України (включно II частина) складає 389 видів, які зареєстровані різними дослідниками регіону.

Ключові слова: вид, синоніми, ареал, розповсюдження, чисельність, дослідники.

Адреса: Державний природознавчий музей НАН України вул. Театральна, 18, м. Львів, 79008, Україна, e-mail: melamud_v@mail.ru

Catalog of oribatid mites (Acari: Oribatida) Zakarpatskaj oblast – II. V.V. Melamud - The catalogue of oribatid mites of the Zakarpattia region of Ukraine (together II part) includes 389 species, which have been recorded by different specialists of the region.

Key words: species, synonyms, ranges, distribution, abundance, investigators

Address: Dr. Melamud V. V., State Museum of Natural History, National Academy of Sciences of Ukraine (NASU); Lviv, Teatralna Str., 18, Lviv, 79008, Ukraine, e-mail: melamud_v@mail.ru

Вступ

Підряд панцирних кліщів-орібатид (Oribatida) дуже багаточисельна за видовим складом, зараз в світі відомо майже понад 7300 видів (біля 140 родин, з ряду Acariformes; Acari [12]). Фактично всі представники цього підряду, крім окремих - є сапрофаги [12]. Вони з розмірної групи мікроартропод (в основному 0,2 - 1,5 мм) - різні таксономічні ранги вільноживучих ґрунтових кліщів (Oribatida, Mesostigmata, Trombidiformes ін.), ногохвісток або колембол (Collembola), частина нематод (Nematoda) та ін., які в основному, живуть у верхньому шарі ґрунту та підстилки майже всіх біогеоценозів суші. Чисельність цих основних груп безхребетних (нематоди, орібатиди, ногохвістки) може досягати сотень тисяч, а іноді і більше особин на м², тому вони по чисельності, видовим складом часто домінують серед інших тварин в педокомплексах різноманітних ценозів.

Історія досліджень

Про лаконічну історію досліджень вивчення панцирних кліщів на Закарпатті, яка почалась в 1960 рр., а також наукові літературні публікації по цьому регіону, які не входять до списку літератури даного каталогу, можна ознайомитися в статті I-ї частини каталогу цих кліщів

Закарпатської області, яка вийшла в 2008 році, а також в монографії “Панцирные клещи Украинских Карпат” за 2003 рік [28, 31].

В загальному на цей час опубліковано 55 джерел 14 авторів-орібатологів (не включаючи співавторів з інших питань та друга література), де зібрана інформація по хорології кліщів-орібатид Закарпаття, більшість яких, особливо домінуючих та субдомінуючих видів розповсюджені на прилеглих територіях та різних районах Голарктики, Палеарктики ін.

Методи збору

Методи збору, об'єкт досліджень [1, 12], визначення орібатид [32, 39], ландшафти природно-географічних зон і їх поділ на Закарпатті [4] був поданий, також у I-ї частини каталогу цих кліщів по Закарпатській області (2008) [31]. Інформація про зоогеографічні ареали, синоніми видів, родів, інших таксонів, в основному запозичена по роботах V.G. Marshall і U.Y. Shtanchaeva [41, 42], та деяких інших працях.

Результати

В результатах I-ї частини каталогу є, як загальна інформація про видовий склад (згадується 311 видів) панцирних кліщів Закарпатської області, так і о видах (164), що

зафіксовані на території Карпатського біосферного заповідника (КБЗ), також використані матеріали автора, В.И. Козакова, А.А. Крона, Г.Ф. Курчевої, частина яких була не надрукована [31]. Далі подана друга частина інвентаризаційного каталогу (літературний та наявний матеріали). Інформація цих каталогів торкається, в основному, по розповсюдженню, чисельності та деяких інших біологічних параметрах орбіатид Закарпаття, який складено вперше. До цієї частини-списку в систематичному порядку ввійшло 221 видів, які належать до 62 родів 27 родин.

В зв'язку надходженням нових даних, на даному етапі вивчення панцирних кліщів Закарпатської області тепер їх загальний список складає 389 видів 134 родів 65 родин, а КБЗ – 170 і 23 виду, які передбачаються, разом вони представлені 48 родинами.

(Вибачаюсь за мою друкарську помилку в українському резюме I-ї частини[31], де згадується в загальному 149 видів, а не як потрібно – 167 /english/).

Примітки: види з території КБЗ відмічені - *; (*) – які передбачаються у заповіднику.

Нумерація видів II частини даного каталогу – є продовження його I-ї частини - 167 видів (38 родин) [31].

Родина OPPIIDAE Grandjean, 1954.

168. *Anomaloppia* (= *Oppia*) *chitinophincta* Kulijev, 1962; [мозаїчний ареал: Закарпаття, Крим, Кавказ, Алтай, можна віднести до гірських видів]: червонокостричник, чорничник, буковий ліс - с. Сухе, Іршавський р-н; пол. Рівна, с. Лумшори, Перечинський р-н [7, 40].

169.**Berniniella* (= *Oppia*) *bicarinata* Paoli, 1908; [Полярктика]: ситник, чорничник, брусниця, гірська сосна, смерековий, буковий, дубовий ліси - масив Боржава; пол. Красна; пол. Рівна; букові ліси Закарпаття, крім цього фіксувався в гніздах гризунів; часто зустрічається у букових лісах Угольсько-Широколужанського та дубовому лісі Рахівського масивів КБЗ, зустрічається майже по всій його території, але малочисельний вид [2, 3, 7, 9, 14, 21, 27, 28, 40].

170. *B. kazakovi* Gordeeva et Melamud, 1991; [Українські Карпати, можливо ендемік]: підстилка, буковий ліс, пол. Дервайка, с.Колочава, Міжгірський р-н [6, 30].

171. *B.* (= *Oppia*) *minuta* Bulanova-Zachvatkina, 1964; [Європа]: рудеральна ділянка з однорідною рослинністю - с. Кальник, Мукачівський р-н, дуже рідкий вид [10].

172.**Stenoppiella* (= *Medioppia*, *Oppia*) *globosa* (Mihelcic, 1956) (= *Oppia zachvatkini* Kulijev, 1962, *O. bulanovi* Kulijev, 1962); [Південна, центральна Європа, Алтай, до кінця не встановлений ареал]: неокультурені пасовища та рудеральні ділянки з

однорідною рослинністю; чорничник, брусничник, ялівець, смерековий, буково-ялицевий та дубовий ліси – с. Тарнівці та Кальник Ужгородський і Мукачівський р-ни; с. Сухе, Іршавський р-н; пол. Красна, с. Колочава, Міжгірський р-н; пол. Рівна, с. Лумшори, Перечинський р-н; течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну; м. Ужгород; а також багаточисельний вид у чистих букових лісах Угольсько-Широколужан. та дубовому лісі Рахівського масивів КБЗ; часто домінуючий вид в дубових та букових лісах Закарпаття [9, 10, 19, 21, 25, 26, 27, 28, 37, 38, 40].

173. *C.* (= *Medioppia*) *oblongata* Gordeeva et Melamud, 1991; [Українські Карпати, можливо ендемік]: підстилка - ґрунт букового лісу, с. Колочава, Міжгірський р-н [6].

174.**Dissorhina* (= *Cosmoppia*, *Discoppia*, *Eremaeus*, *Dameosoma ornatum*, *D. tricarinatum* Paoli, 1908, *D. splendens* sensu Berlese, 1895, *Oppia*, *Oppiella*,) *ornata* (Oudemans, 1900); [Голарктика]: широко розповсюджений на Закарпатті і більш-менш багаточисельний в лісах: біловусник, червонокостричник, чорничник, гірська сосна, криволісся вільхи, смерековий, змішаний та буковий ліси - с. Сухе, Іршавський р-н; пол. Красна, с. Колочава, с. Синевір, Міжгірський р-н; пол. Рівна, с. Лумшори, Перечинський р-н; течія р. Лужанки Тячівський р-н; с. Невицьке Ужгородський р-н; пол. Драгобрат, г. Стіг, Рахівський р-н; букові, дубовий, вільхи сірої ліси Угольсько-Широколужанського і Рахівського масивів КБЗ, де є масово-домінуючим видом, а також зустрічається в гніздах гризунів [2, 3, 7-9, 13-15, 19-21, 24, 25, 27, 28, 37, 38, 40].

175.**Hypogeoppia* (= *Oppia*) *sigma* ssp. *conjuncta* (Strenzke, 1951); [Українські Карпати, можливо ендемік]: чисельний на рівнині, у букових лісах та "Долині нарцисів" Закарпатської обл.; часто зустрічається у букових лісах Угольсько-Широколужанського масивів КБЗ, де іноді субдомінантний вид [13, 14, 21, 25, 27, 40].

176. *Lauropoppia* (= *Stenoppiella*, *Medioppia*, *Oppia*) *fallax* (Paoli, 1908); [Голарктика]: буково-ялицевий - ур. Ялинкувате, с. Широкий луг, Тячівський р-н та смерековий - течія р. Чорна Тиса, Рахівський р-н ліси [37, 38, 40].

177. *L.* (= *Oppia*, *Oppiella*) cf. *maritima* (Willmann, 1929); [(Карпати та прилеглі території)]: ялівець - пол. Красна, Міжгірський р-н; багаточисельний у гірському смереково-буково-ялицевому лісі, а також зустрічається в інших лісах Закарпатської обл., наприклад, буково-ялицевий ліс - течія р. Лужанки Тячівського р-ну; зареєстровані практично по всій території КБЗ, часто домінуючий вид [9, 13, 14, 27, 28, 37, 38, 40].

178.**L.* (= *Oppia*, *Oppiella*) *neerlandica* (Oudemans, 1900); [Палеарктика]: гірська сосна: (г. Кук) масив Боржави, пол. Красна, де середня

чисельність - 1160 екз. на м²; пол. Драгобрат, г. Стіг, Рахівський р-н; чорничник, брусничник, ялівець, криволісся вільхи, смерековий, дубовий, букові ліси - пол. Рівна, Перечинський р-н; пол-ни Дервайка, Красна, Міжгірський р-н; с. Сухе, Іршавський р-н; с.Невицьке, м. Ужгород; г. Петрос, Мармарош; відносно рідкий вид [7-9, 27, 28, 40].

179.**Medioppia* (= *Stenoppiella*, *Oppia*) *media* (Mihelcic, 1956); [Європа]: криволісся вільхи - пол. Красна, с. Колочава, Міжгірський р-н; багаточисельний вид у букових, дубовому, вільхи сірої лісах Угольсько-Широколужанського і Рахівського масивів КБЗ [9, 19, 21, 27, 40]. Основний матеріал по виду *M. media* був перевизначений і подається, в різних виданнях автора, як *Stenoppiella globosa* [6, ін.].

180. (*) *Medioppia* (= *Stenoppiella*, *Oppia*) *obsoleta* (Paoli, 1908); [Європа, Сибір, Турція]: багаточисельний у добовому (Притиська рівнина), хвойному по течії р. Чорна Тиса Рахівського р-ну, буково-ялицевому лісах, заплавної та альпійський луках по течії р. Лужанки і пол. Видного Тячівського р-ну, також зустрічається в грабово-дубових і смерековому лісах урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва, ще в гніздах звичайної полівки [2, 14, 15, 37, 38, 40].

181. *M.* (= *Oppia*, *Oppiella*) *subpectinata* (Oudemans, 1900) (= *Belba pectinata* sensu Berlese, 1892; *Damaeosoma clavipectinatum* sensu Paoli, 1908); [Голарктика]: гнізда гризунів; смереково-буковий ліс, відрог Горган, смт Усть-Чорна, Тячівський р-н [2, 3, 40];

182. (*) *M.* (= *Stenoppiella*, *Oppia*) *tuberculata* (Bulanova-Zakhvatkina, 1964); [Європа]: (дубовий), буковий – с. Лумшори Перечинського р-ну та буково-ялицевий - течія р. Лужанки (с. Широкий Луг) Тячівського р-ну ліси [28, 37, 38, 40].

183.**Micropopia* (= *Oppia*, *Oppiella*) *minus* (Paoli, 1908); [Космополітичний, але рідкий вид]: гнізда гризунів; рудеральна ділянка – с. Тарнівці, Ужгородський р-н; криволісся вільхи - пол. Красна, Міжгірський р-н; дубовий ліс - м. Ужгород; грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; букові ліси - п. Красна, ур. Ялинкувате, Широколужанське відд. КБЗ, г. Менчул (Мармарош) [2, 3, 9, 10, 15, 27, 28, 40].

184. *M. minutissima* (Sellnick, 1950); [Палеарктика]: неокультурені пасовища та рудеральні ділянки з однорідною рослинністю – с. Тарнівці та Кальник, Ужгородський і Мукачівський р-ни; дубовий ліс, с. Нересниця, Тячівський р-н; рідкий вид [10, 28, 40].

185. *Moritzoppia* (= *Oppia fixa* Mihelcic, 1956, *Oppiella uncarinata* (Paoli, 1908); [Голарктика]: буково-ялицевий, смерековий ліси, заплавна лука по течії р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [37].

186.**Multioppia glabra* (Mihelcic, 1955); [Європа]: гнізда звичайної полівки;

червонокостричник, чорничник, гірська сосна, буковий, дубовий, мішаний та смерековий ліси - пол. Красна Міжгірського, пол. Рівна, Перечинськ. р-нів; м. Ужгород; течія р. Чорна Тиса, Рахівськ. р-ну, там же на альпійський луці він домінує; багаточисельний вид у букових з домішками лісах Угольсько-Широколужанського масивів КБЗ [2, 9, 21, 27, 28, 37, 38, 40].

187. *Oppia acuminata* Strenzke, 1951; [Центральна Європа]: гнізда звичайної полівки [2]

188. *O. krivolutskyi* Kulijev, 1966; [диз'юнктивний ареал, в основному південь Палеарктики]: численний на заплавної луці - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [37, 38].

189. *O. marginata* Willman, (1923); [ареал не встановлений]: смереково-буковий ліс, відрог Горган, смт Усть-Чорна, Тячівський р-н [не надруковані дані].

190. (*) *O. (= Damaeus, Damaeosoma) nitens* S.L.Koch, 1835; [Голарктика]: гнізда гризунів; грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; буково-ялицевий ліс по течії р. Лужанки (с. Широкий Луг) Тячівського р-ну; відносно розповсюджений вид, особливо в дубових лісах, на Закарпатті [2, 3, 15, 28, 37, 38, 40].

191. *O. sp.*; [-]: гнізда гризунів [2, 3].

192. *O. translamellata* (Willmann, 1923); [Голарктика]: смерековий ліс - с. Синевір, Міжгірський р-н; грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівськ. ліс-ва [9, 15].

193.**Oppiella* (= *Oppia*) *nova* (Oudemans, 1902); (= *Damaeosoma corrugatum* Berlese, 1904, *D. uliginosum* Willmann, 1919, *D. neerlandicum* sensu Sellnick, 1928; *Oppia neerlandica* Willmann, 1931); [Космополіт]: гнізда гризунів; криволісся вільхи - пол. Красна, Міжгірський р-н; грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; багаточисельний у “Долині нарцисів”, неокультурених пасовищах та рудеральних ділянках з однорідною рослинністю - с. Тарнівці та Кальник Ужгородського і Мукачівського р-нів; в буково-ялицевому, смерековому, дубових лісах, а також у заплавних луках по течіях рік Чорна тиса і Лужанка Закарпаття; зустрічається майже по всій території КБЗ, від передгір'я до альпіки, але в заповіднику, в основному малочисельний вид [2,3, 9, 10, 15, 21, 26, 28, 37, 38, 40].

194.**Oxyoppioides* (= *Oppia*) *paradecipiens* Kulijev, 1962; [Західна Україна, Північний Кавказ]: чисельний в передгір'ях (дубові та букові ліси), особливо, у букових і дубовому лісах Угольсько-Широколужан. і Рахівського масивів КБЗ, де був зареєстрований майже по всій його території; червонокостричник, гірська сосна, смерековий, мішаний та буковий ліси - масив Боржава, пол. Красна, о. Синевір Міжгірського, с. Лумшори Перечинського, течія р. Лужанки

Тячівського р-нів; [5, 7, 9, 13, 14, 19, 20, 21, 25, 26, 28, 37, 38, 40].

195.**Ramusella* (= *Insculptoppia*, *Oppia*) *clavipectinata* (Michael, 1885); [Голарктика]: змішаний ліс, головна садиба КБЗ, буковий ліс, г. Петрос, Мармарош; рідкий вид [27].

196.**R.* (= *Insculptoppia*, *Oppia*) *insculpta* (Paoli, 1908); [Палеарктика]: гнізда гризунів; смерековий ліс – г. Стіг, Свидівецький масив [2, 3, 40].

197. *Ramusella* (= *Oppia*, *Rectoppia*) *furcata* (Willmann, 1928); [Європа]: рудеральна ділянка з однорідною рослинністю - с. Тарнівці Ужгородського р-ну; дубовий ліс – с. Шаланки Виноградівського р-ну; смерековий ліс і заплавна лука по течії р. Чорна Тиса Рахівського р-ну; також деякі біотоми Закарпатськ. обл.; рідкий вид [5, 10, 13, 14, 37, 38, 40].

198. *Subiasella* (= *Ramusella* (*Insculptoppia*), *Oppia*) *maculata* (Hammer, 1952); [Голарктика]: гірська сосна, пол. Дервайка, Горгани, Міжгірський р-н [28].

Родина QUADROPIIDAE Balogh, 1983

199.**Quadropia quadricarinata* (Michael, 1885); [Космополіт]: червонокостричник, біловусник, чорничник, гірська сосна, криволісся вільхи, смерековий, буково-ялицевий, буковий, дубовий, грабово-дубові ліси, заплавна лука - масив Боржава; пол. Красна, Міжгірський р-н; пол. Рівна, Перечинський р-н; м. Ужгород; урочища Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; течії рік Лужанка і Чорна Тиса Тячівського і Рахівського р-нів; часто зустрічається у букових лісах Угольсько-Широколужанського масивів КБЗ і зареєстрований практично по всій його території; частіше субдомінуючий і відносно розповсюджений вид на Закарпатті [7, 9, 15, 21, 24, 27, 28, 37, 38, 40].

Родина SUCTOBELBIDAE Grandjean, 1954.

200. *Allosuctobelba grandis* (= *Suctobelba grandis europaea* Willmann, 1933) (Paoli, 1908); [Голарктика]: гнізда звичайної полівки [2].

201. *Rhynchobelba inexpectata* Willmann, 1953; [Центральна Європа]: буково-ялицевий ліс - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [37, 38].

202.**Suctobelba aliena* Moritz, 1970; [Диз'юнктивний європейський ареал]: альпіка г. Піп-Іван, субальпіка г. Петрос, Мармарош; г. Кук, Боржава; буковий ліс г. Менчул Широколужанське відд., змішаний ліс, головна садиба КБЗ; ур. Ліщина, Рахівський р-н; рідкий вид [27, 36, 40].

203. (*) *S. lapidaria* Moritz, 1970; [Середня Європа]: субальпіка г. Кук, Боржавський масив; буково-ялицевий ліс, ур. Ялинкувате, с. Широкий луг, Тячівський р-н [28, 40].

204.**S. regia* Moritz, 1970; [Дуже мозаїчний, європейський ареал, до кінця не встановлений]: змішаний - с. Костилівка, буковий ліси - г. Петрос, де домінує, Мармарош, КБЗ [28, 40].

205. *S. reticulata* Moritz, 1970; [В основному західна та середня Європа]: чорничник, пол. Рівна, Перечинський р-н [28, 40].

206. *S. scalpelata* Moritz, 1970; [Середня Європа]: біловусник, г. Кук, Боржавський масив [28, 40].

207.**S. trigona* (Michael, 1888); [Палеарктика]: можливо гірська сосна - масив Боржава, пол. Красна; грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; відносно багаточисельний на Закарпатті, особливо у букових і дубових лісах середньогір'я та Угольсько-Широколужанськ. і Рахівському масивів КБЗ [7, 13-15, 19, 20, 21, 25-28, 40].

208.**S. acrana* Moritz, 1970; [Західна, середня Європа, Кавказ]: субальпіка г. Кук, Боржава; буковий ліс г. Петрос, Мармарош; некультурені пасовища та рудеральні ділянки з однорідною рослинністю - с. Тарнівці Ужгородського р-ну; рідкий вид [10, 27, 40].

209.**Suctobelbella acutidens* (Forsslund, 1941); [Голарктика]: відносно багаточисельний і розповсюджений вид на Закарпатті, наприклад, грабово-дубові урочища Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; букові Угольсько-Широколужанського відділення КБЗ (г. Менчул, ур. Поляна, Татри); хвойні ліси Лопухівського ліс-ва (Горгани); альпіка г. Піп-Іван, Мармарош, де рідкий вид, ін. [13, 15, 27, 28, 40].

210. **S. alloenasuta* Moritz, 1971; [Європа]: також розповсюджений вид на Закарпатті, наприклад, гірська сосна, пол. Дервайка (Горгани), смерековий ліс г. Кук (Боржава), дубовий, букові ліси Угольсько-Широколужанського відд. КБЗ (с. Велика Уголька, ур. Поляна) ін. [28, 40].

211.**S. amurica* (Krivolutsky, 1966); [Диз'юнктивний ареал – Поволжя, Середня Азія, Далекий Схід]: Кук (Боржава); буковий ліс г. Петрос, Мармарош; рідкісний вид [27, 28, 40].

212.**S. duplex* (Strenzke, 1950) (= *Suctobelba glabroclava* Kulijew, 1965); [Диз'юнктивний ареал – колишня Югославія, Україна, Кемерово]: широко розповсюджений вид на Закарпатті - субальпіка г. Петрос, Мармарош; букові ліси Угольсько-Широколужанського відд. КБЗ (п. Красна, ур. Поляна, Татри, с. В. Уголька); іноді субдомінантний вид [27, 28, 40].

213.**S. falcata* (Forsslund, 1941); [Розірваний палеарктичний ареал]: змішаний (с. Костилівка, Мармарош, КБЗ), буковий (с. Нересниця, Тячівський р-н), буково-ялицевий ліси (ур. Ялинкувате, с. Широкий луг, КБЗ; ур. Ліщина - течія р. Чорна Тиса, Рахівський р-н); рідкий вид [28, 36-38, 40].

214.**S. forsslundi* (Strenzke, 1950); [Палеарктика, крім сходу Сибіру]: грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; букові ліси - Лопухівське ліс-во (Горгани), смт Усть-Чорна Тячівського р-ну, г. Менчул

Широколужанського відд. КБЗ, г. Петрос, Мармарош; малочисельний вид [15, 27, 28, 40].

215.**S. hammeri* (Krivolutsky, 1965) (= *S. sarekensis* sensu Hammer, 1952); [Голарктика]: грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; букові ліси - р-н печери "Дружба" Угольського відд., г. Петрос, Мармарош, змішані ліси - р-н с. Костилівка Рахівського відд., головна садиба КБЗ, альпіка г. Піп-Іван, Мармарош; відносно розповсюджений на Закарпатті [13, 15, 27, 28, 40].

216. (*) *S. latirostris* (Strenzke, 1950); [Диз'юнктивний євро-сибірський ареал]: рудеральна ділянка з однорідною рослинністю, с. Тарнівці Ужгородського р-ну; дубово-грабовий ліс, с. В. Уголька, гірська сосна г. Побита, Лопухівське ліс-во, біловусник пол. Рівна, Перечинський р-н, пол. Красна, г. Кук, Боржава; багаточисельний у буково-ялицевому, смерековому лісах та заплавної луці по течії р. Чорна Тиса Рахівського р-ну, а також у буково-ялицевому лісі по течії р. Лужанки (с. Широкий Луг) Тячівського р-ну; досить розповсюджений вид Закарпаття [10, 27, 28, 37, 38, 40].

217. *S. longirostris* (Forsslund, 1941); [Палеарктика]: пасовища та рудеральні ділянки з однорідною рослинністю, с. Тарнівці Ужгородського р-ну, а також деякі ценози Закарпаття [10, 13, 14].

218.**S. nasalis* (Forsslund, 1941; [Палеарктика]: (субальпіка) пол. Красна і г. Кук масиву Боржава; змішаний ліс, головна садиба КБЗ біля м. Рахів [27, 28, 40].

219.**S. palustris* (Forsslund, 1953); [Голарктика]: гірська сосна г. Кук масиву Боржава, пол. Красна і пол. Дервайка Міжгірського р-ну; смерековий ліс біля оз. Синевір; (смерековий) смт Усть-Чорна, букові ліси, с. Нересниця, Тячівський р-н; г. Петрос, Мармарош; пасовища та рудеральні ділянки з однорідною рослинністю, с. Тарнівці Ужгородського р-ну; відносно розповсюджений вид [7, 10, 27, 28, 40].

220.**S. perforata* (Strenzke, 1950); [Палеарктика]: субальпіка (гірська сосна) – г. Кук масиву Боржава, пол. Красна і Рівна, г. Стіг, Свідовець; грабово-дубові, буковий ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; буковий, с. Нересниця Тячівського р-ну, змішаний ліси, головна садиба КБЗ [7, 14, 15, 27, 28, 40].

221.**S. perpendiculata* (Forsslund, 1958); [Європа, крім сходу]: гірська сосна – г. Кук масиву Боржава, пол. Красна; змішаний ліс, р-н с. Костилівка Рахівського відд. КБЗ [7, 27, 28, 40].

222.**S. promineus* (Moritz, 1966); [Центральна та північна Європа]: гірська сосна г. Побита, Лопухівське ліс-во (Горгани), г. Кук масиву Боржава; буковий ліс г. Петрос, Мармарош; домінує у буково-ялицевому та смерековому лісах - течія р. Чорна Тиса [13, 14, 27, 28, 37, 38, 40].

223.**S. sarekensis* (Forsslund, 1941) (= *S. cornigera* sensu Tragardh, 1910); [Голарктика]: гнізда польової миши; буковий ліс г. Петрос, Мармарош, де рідкий вид [3, 27, 28].

224.**S. similis* (Strenzke, 1950); [Європа]: (пол. Дервайка, Красна); буковий ліс г. Петрос, Мармарош, мішані ліси - р-н с. Костилівка Рахівського відд., головна садиба КБЗ; рідкий вид [7, 27, 28, 40].

225.**S. subcornigera* (Forsslund, 1941); [Палеарктика]: гнізда звичайної полівки; рудеральна ділянка, с. Тарнівці Ужгородського р-ну; гірська сосна, різні букові ліси – Ганьковецьке, Лопухівське, Усть-Чорнянське ліс-ва, г. Петрос; відносно рідкий вид [2, 10, 27, 28, 40].

226.**S. subtrigona* (Oudemans, 1916) (= *Suctobelba intermedia* Willmann, 1939); [Голарктика, Південна Америка]: гнізда звичайної полівки; дубові – с. Цеглівка біля м. Ужгород, с. М. Копаня Виноградівського р-ну, букові ліси – смт Усть-Чорна, п. Красна, г. Петрос (Мармарош), змішаний ліс, головна садиба КБЗ де рідкий вид; але домінуючий вид у буково-ялицевих та смерековому лісах, був відмічений у заплавної луках - всі ці біотопи знаходяться по течії рік Чорна Тиса і Лужанка (Рахівс. і Тячівс. р-ни) [2, 27, 28, 37, 38, 40].

227. *S. tatarica* (Krivolutsky, 1968); [Палеарктика]: гірська сосна пол. Дервайка, відрогі Горган [28, 40].

228.**S. tuberculata* Strenzke, 1950; [Європа, крім сходу]: широко розповсюджений в лісових фітоценозах Закарпаття, включно на території КБЗ (передгір'я – субальпіка), де, іноді субдомінує, і навпаки часто домінуючий вид в дубових лісах; зустрічається і в інших біотопах [7, 10, 26, 27, 28, 40].

229.**S. vera* (Moritz, 1964); [Європа, Західна Сибір]: також досить розповсюджений вид в різних фітоценозах Закарпаття; багаточисельний в букових з домішками лісах Угольсько-Широколужанського масивів КБЗ [13, 14, 21, 27, 28, 40].

Родина THYRISOMIDAE Grandjean, 1953.

230.**Gemmazetes* (= *Oribella*, *Montizetes*, *Pantelozetes*) *alpestris* (Willmann, 1929) (= *Amozoppia tricuspидata* Balogh et Mahunka, 1969 sensu Djaparidze, 1986); [Голарктика]: субальпіка г. Стіг масиву Свідівця; альпіка г. Піп-Іван, Мармарош; частіше домінуючий вид [22, 27, 28, 40].

231. *Oribella pectinata* (Michael, 1885); [Європа, Кемерово (Росія), Мала Азія]: гнізда звичайної полівки [2].

232.**Pantelozetes* (= *Oribella*) *paolii* Oudemans, 1913 (= *Amazoppia caucasica* Djaparidze, 1986, *Eremaeus pectinatus* sensu Oudemans, 1910); [Голарктика]: широко розповсюджений на Закарпатті, частіше зустрічається у високогір'ї, в

основному доміантний або субдоміантний вид, включаючи охоронні території [14, 20-22, 24, 27, 28, 40].

Родина CYMBAEREMIDAE Sellnick, 1928

233. *Scapheremaeus palustris* Sellnick, 1924; [Голарктика]: за не надрукованими даними Н.Н. Ярошенко – зафіксований в буковому лісі Рахівського р-ну [28, 40].

Родина MICREREMIDAE Grandjean, 1954.

234. *Micreremus brevipes* (Michael, 1888); [Палеарктика]: буковий ліс передгір'я, а також в районі с. Нересниця Тячівського р-ну, дуже рідкісний вид [14, 40].

235. *M. gracilior* Willmann, 1931; [Європа, Далекий Схід (Росія)]: райони знаходження на Закарпатті - не вказані [34].

Родина LICNEREMAEIDAE Grandjean, 1931

236. *Licneremaeus licnophorus* (Michael, 1888); [Палеарктика]: дубовий ліс передгір'я (місце збору не вказано) [28].

Родина SCUTOVERTICIDAE Grandjean, 1954.

237.**Scutovertex minutus* (C.L. Koch, 1936); [Палеарктика]: субальпійські біотопи (чорниця, брусниця, моху) - г. Кук Боржавського масиву, г. Петрос, Мармарош, де домінує; смерековий, с. Торунь Міжгір'я р-ну, буковий ліси, с. Ганичи Тячівськ. р-ну [22, 27, 28, 40].

238. *S. sculptus* Michael, 1879; [Палеарктика]: гнізда гризунів [2, 3].

239. (*) *S. serratus* Sitnikova, 1975; [до кінця не встановлений, дуже мозаїчний ареал: Закарпаття, Волинь, Кавказ, Москва, Калмикія, Казахстан (середня Палеарктика)]: пасовища та рудеральні ділянки з однорідною рослинністю - с. Тарнівці та Кальник Ужгородського і Мукачівського р-нів; заплавна лука - течія р. Лужанки (с. Широкий Луг) Тячівського р-ну [10, 37, 38].

Родина HAPLOZETIDAE Grandjean, 1936.

240. *Haplozetes* sp.; [-]: гнізда польової миши [3].

241.**H. vindobonensis* Willmann, 1935; [Палеарктика]: альпіка г. Піп-Іван, субальпіка г. Петрос Мармарош; біловусник, верхня межа букового лісу, г. Кук масиву Боржава; субдоміантний вид, а також відмічений в дубовому з домішками інших порід лісі – Чорна Гора, м. Виноградів [22, 27, 28, 40].

242.**Peloribates europaeus* Willmann, 1935; [Палеарктика]: гірська сосна г. Побита, Лопухівське ліс-во (сміт Усть-Чорна); вузьколистно-нарцисівник у “Долині нарцисів”, м. Хуст; дуже рідкісний вид [21, 22].

Родина MOCCHLOZETIDAE Grandjean, 1960

243. *Podoribates gratus* Kunst, 1958; [Європа]: гнізда звичайної полівки [2].

Родина ORIBATULIDAE Thor, 1929.

244. *Eporibatula rauschenensis* (Sellnick, 1908); [Європа, Алтай]: буково-ялицевий ліс - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [37, 38].

245. *Lucoppia burrowsi* (Michael, 1890) (= *Oppia lucorum* sensu Berlese, 1892); [Голарктика]: гнізда гризунів [2, 3].

246. *L.* (= *Phauloppia*) *lucorum* (C.L. Koch, 1840) (= *Oribatula berleseii* Leonardi, 1895; *Eremaeus shneideri* Oudemans, 1895); [Європа, Далекий Схід Росії]: гнізда польової миши [2, 3].

247.**Oribatula* (= *Oribata*) *pallida* Banks, 1906 (= *Liacarus minutus* Ewing, 1910; *Zygoribatula bulanovae* Kulijew, 1961); [Голарктика]: субальпіка (біловусник, червонокостричник, чорничник) - пол. Рівна (ще буково-смерековий ліс), Дервайка (відроги Горган), Красна; буковий ліс ур. Бородуль Широколужанського відд. КБЗ, де рідкий вид; буковий праліс Скелястих гряд; буково-ялицеві ліси по течії рік Чорна Тиса і Лужанка Рахівського і Тячівського р-нів [1, 22, 27, 28, 37, 38, 40].

248.**O. tibialis* (Nicolet, 1855) (= *Zygoribatula exilis*, *Z. venustus* sensu Vuitendijk, 1945; [Голарктика]: широко розповсюджений в різних ценозах Закарпаття та всій території КБЗ, включно гнізда гризунів; часто домінуючий в дубових лісах (до 2315 екз/м²), але в основному субдоміантний вид [2, 3, 15, 22, 24, 26-28, 40].

249.**Zygoribatula cognata* (Oudemans, 1902); [Можливо палеарктичний ареал]: гнізда звичайної полівки [2].

250. *Z.* (= *Oppia*, *Oribatula*) *exilis* (Nicolet, 1855); [Голарктика]: лісовий ґрунт; смерековий - с. Калина Тячівського р-ну, буковий ліси г. Петрос, альпіка г. Піп Іван, Мармарош; рідкий вид [27, 28, 33, 40].

251.**Z. frisiae* (Oudemans, 1900); [Європа, Киргистан, Казахстан]: рудеральна ділянка - с. Кальник Мукачівського р-ну; приполонинний буковий ліс в ур. Чорний Потік Усть-Чернянського ліс-ва, також буковий ліс, субальпіка г. Петрос, Мармарош; рідкий вид [10, 14, 27, 28, 40].

252. *Z. terricola* van der Hammen, 1952 (= *Z. connexa* (Berlese, 1904); [Європа]: буково-ялицевий ліс - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [37, 38].

Родина PROTORIBATIDAE J. Balogh & P. Balogh 1984

253. *Liebstadia humerata* Sellnick, 1928; [Голарктика]: неокультурено пасовище - с. Тарнівці Ужгородського р-ну; буково-ялицевий, смерековий ліси, заплавна лука - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [10, 37, 38].

254.**L. similis* (Michael, 1888) (= *Oribates pallidula* sensu Oudemans, 1896; *Protoribates silesius* Sellnick, 1925); [Голарктика, Австралія (можливо космополіт)]: широко розповсюджений в різних фітоценозах Закарпаття - від передгір'я до альпіки, включаючи охоронні території, але частіше зустрічається у високогір'ї; в основному субдоміантний вид [15, 20, 21, 27, 28, 37, 38, 40].

255. *Protoribates austriacus* Willmann, 1953; [Європа, крім європейської частини Росії]: гнізда гризунів [2, 3].

256.**P. badensis* Sellnick, 1928; [Розірваний палеарктичний ареал]: гнізда звичайної полівки; різні (в основному широколистяні) ліси масиву пол. Красна, Вулканічних Карпат, течії р. Чорна Тиса; субальпіка г. Петрос, альпіка г. Піп-Іван (Мармарош, відд. КБЗ); у низькогір'ї іноді домінує - дубовий ліс (375 екз/м²), с. Костилівка, Рахівський р-н та "Долині нарцисів" (7250 екз/м²), м. Хуст, відд. КБЗ [2, 19, 21, 22, 27, 28, 37, 38, 40].

257. *P. longior* Berlese, 1908; [Європа (в основному західна і центральна)]: буковий – смт Усть-Чорна (Тячівський р-н), буково-ялицевий ліси - течія р. Чорна Тиса (Рахівський р-н) [28, 37, 38, 40].

258. (*) *P. monodactylus* (Haller, 1884); [Голарктика]: гнізда гризунів; чисельний в заплавної луці - течія р. Лужанки (с. Широкий Луг) Тячівського р-ну [2, 3, 37, 38].

259. *P. panonicus* (= *Liebstadia*) (Willmann, 1951); [Європа]: гнізда гризунів [2, 3].

260. *P. variabilis* Rajski, 1958; [Палеарктика]: пасовища та рудеральні ділянки з однорідною рослинністю - с. Тарнівці та Кальник Ужгородського і Мукачівського р-нів; дубова посадка - с. Гораздівка Виноградівського р-ну; буковий - ур. Річень Ганьковецького ліс-ва Свалявського р-ну, смерекові ліси - Лопухівське ліс-во Тячівського р-ну [10, 28, 40].

Родина SCHELORIBATIDAE Grandjean, 1953

261.**Euscheloribates* sp. (cf. *samsinaki* Kunst, 1958); [(Українські Карпати)]: субальпіка - пол. Красна (гірська сосна), г. Кук, Боржава (біловусник, чорничник; до 825 екз/м², біотоп чорниці, брусниці, моху); вузьколистно-нарцисівник – "Долина нарцисів"; в основному рідкий вид [22, 27, 28].

262.**Schelorigibates confundatus* Sellnick, 1928; [Європа, в основному, західна і центральна]: розповсюджений вид, в тому числі і на території КБЗ - альпійська, субальпійська і лісова рослинність Полонинського хребта, Рахівського масиву, Солотвинської улоговини; багаточисельний у високогір'ї, а також в "Долині нарцисів" [21, 22, 27, 28, 40].

263.**S. laevigatus* (C.L. Koch, 1836) (= *Oribata lusasi* Nicolet, 1855; *Oribates fuscomaculata* sensu Oudemans, 1896); [Голарктика]: широко розповсюджений в різних ценозах Закарпаття та відносно на території КБЗ, включно гнізда гризунів; в основному субдомінантний вид (до 1000 екз/м²) [2, 3, 10, 15, 21, 22, 24, 27, 28, 37, 38, 40].

264.**S. latipes* (C.L. Koch, 1844); [Голарктика]: багаточисельний у "Долині нарцисів" та фоновий вид у високогір'ї Карпат; зустрічається в різних біоценозах Закарпаття і майже по всій території КБЗ; наприклад, ліси, альпійська і заплавної луки,

пасовища і рудеральні ділянки, мох, гниюча деревина, гнізда гризунів [2, 21, 22, 24, 27, 28, 33, 37, 38, 40].

265. *S. sp.*; [-]: гнізда гризунів [2, 3].

Родина XYLOBATIDAE J. Balogh & P. Balogh 1984

266.**Xylobates* (= *Protoribates*) *capucinus* (Berlese, 1908) (= *Oribata, Hemileus oblonga* Ewing, 1909); [Космополітичний вид]: пасовища та рудеральні ділянки - с. Тарнівці Ужгородського р-ну; грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; підстилка та верхній шар ґрунту біля всохлого дуба (околиці с. Костилівка) Рахівського масиву КБЗ; дубовий ліс ур. Атек, с. Гораздівка Берегівського р-ну; деякі букові ліси масивів пол. Красна і Рівна (600-800 м н.р.м.); субальпіка г. Петрос, альпіка г. Піп Іван (212Г), Мармарош; відносно малочисельний і рідкий вид; але домінує у заплавної луці по течії р. Лужанки Тячівського р-ну [10, 15, 22, 27, 28, 37, 38, 40].

267.**X.* (= *P.*) *lophotrichus* (Berlese, 1904); [Голарктика]: буковий - масив пол. Красна, зустрічається, в основному, в дубових лісах Вулканічних Карпат і Закарпатської низовини, де їх чисельність досягає до 1050 екз/м², а також смерековий ліс - оз. Синевір (включно території КБЗ, де рідкий вид) [22, 27, 28, 40].

268. *X.* (= *P.*) *novus* Willmann, 1953; [ареал ще не встановлений – Австрія, Україна, Кавказ, Ізраїль]: дубовий ліс, с. Гораздівка Берегівського р-н, альпіка г. Піп-Іван (Мармарош, відд. КБЗ); [28, 40].

Родина CERATOZETIDAE Jacot, 1925.

269. *Ceratozetella* (= *Ceratozetes*) *minimus* (Sellnick, 1928); [Європа]: буковий ліс – с. Нересниця Тячівського р-ну [28, 29, 40].

270.**C.* (= *Ceratozetes*) *sellnicki* (Rajski, 1958); [Палеарктика]: гірська сосна – г. Побита, відроги Горган; підстилка та верхній шар ґрунту біля дуба, який усохнув (с. Костилівка) Рахівськ. масиву КБЗ, змішаний ліс біля його головної садиби; рідкий вид [22, 27, 28, 29, 40].

271. *C.* (= *Ceratozetes*) *thienemanni* Willmann, 1943; [Космополіт, в основному Голарктика]: гірська сосна на пол. Дервайка, відроги Горган; буковий ліс біля смт Усть-Чорна [28, 40].

272. *Ceratozetes gracilis* (Michael, 1884) (= *C. grandis* Berlese, 1908); [Космополітичний вид]: гнізда гризунів; грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; багаточисельний вид у букових лісах масивів Боржава та Рівна [2, 3, 15, 28, 29, 40, автором відмічався в букових лісах масивів Боржава та Рівна [16], але після критичного перевизначення - це вид *C. piritus* Grandjean, 1951].

273.**C. macromediocris* Shaladybina, 1970; [Центр Європи, Кавказ]: в Українських Карпатах вид відмічений тільки на Закарпатті - в дубових

лісах (м. Ужгород, с. Мала Копаня Виноградівського, с. Новобарово Хустського р-нів) передгір'я, де їх чисельність досягала до 925 екз/м²; в дубово-буковому біля оз. Солене с. Нересниця Тячівського р-ну; буковому масиву пол. Красна Широколужанського відд. КБЗ лісах [18, 22, 27, 28, 29, 40].

274. (*) *C. mediocris* Berlese, 1908; [Голарктика, Австралія (можливо космополіт)]: відносно широко розповсюджений в різних ценозах вид (гнізда гризунів, рудеральна ділянка, білоцвіт весняний, ліси, ін.); часто домінуючий у дубових лісах - до 950 екз/м², в субальпіці - рідкісний, але досягає великої кількості - до 16600 екз/м² (біловусник пол. Рівна Перечинського, альпійська лука пол. Видного Тячівс. р-нів) [2, 3, 10, 18, 22, 26-29, 37, 38, 40].

275. *C. minutissimus* Willmann, 1951; [розірваний, не встановлений ареал (приблизно, південно-центральна Палеарктика): гнізда гризунів; пасовища та рудеральні ділянки - с. Тарнівці та Кальник Ужгородського і Мукачівського р-нів [2, 3, 10].

276. *C. peritus* Grandjean, 1951; [Європа, Канада (диз'юнктивний в голарктиці)]: відносно широко розповсюджений вид - трав'яна рослинність (біловусник, кінський щавель...), ліси (в основному широколистяні) масивів Свидівця, пол. Рівна, Солотвинської улоговини, Закарпатського передгір'я, часто домінуючий в дубових лісах (до 880 екз/м²) [22, 26, 28, 29, 40].

277. *Ceratzetoides cisalpinus* (Berlese, 1908); [Голарктика]: лісовий ґрунт [33].

278. *Diapterobates humeralis* (Hermann, 1804) (= *Sphaerozetes /Trichoribates/ numerosus* Sellnick, 1924); [Голарктика]: гнізда звичайної полівки; буковий Ганьковецького (Сволявський р-н), смереково-буково-ялицевий Лопухівського ліс-тв ліси, вільха зелена, ур. Тисувате, с. Широкий Луг (Тячівського р-ну) [22, 28, 40].

279. **Edwardzetes edwardsii* (Nicolet, 1855); [В основному північ Європи]: фактично зустрічається у високогір'ї Українських Карпат - субальпійська рослинність (чагарничники, гірська сосна і вільха, ін)- пол. Красна Міжгірського р-ну, пол. Дервайка, це відроги Горган, г. Петрос масиву Мармарош; відносно рідкий вид, але в деяких біотопах чисельний [18, 22, 27, 28, 35, 40].

280. **Fuscozetes setosus* (C.L. Koch, 1840); [Голарктика]: відносно широко розповсюджений вид - альпіка г. Піп-Іван, Мармарош; субальпіка (трав'яна рослинність, ін.), смерекові, букові та дубовий ліси Свидівця (щучник - 1450 екз/м², г. Стіг), масивів Рівна, Боржава Скелястих гряд і течії р. Чорна Тиса; в КБЗ відмічався, як рідкий вид [13, 14, 22, 27-29, 35, 37, 38, 40].

281. *Globozetes* (= *Chamobates*, Chamobatidae) *tricuspidatus* (Willmann, 1953); [В основному західна та середня Європа]: смерековий ліс - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [37, 38].

282. **Melanozetes longisensillus* Schweizer, 1956; [Приблизно центральна Європа]: гірська сосна та вільха - пол. Красна (1200-1300 м н. р. м.), Широколужанське відд. КБЗ; дуже рідкий вид [22, 27, 28, 40].

283. **M. meridianus* Sellnick, 1928 (= *M. meridionalis* Sellnick, 1929 - is a lapsus [Marchal]); [Голарктика]: гірська сосна та вільха - пол. Красна (1200-1300 м н. р. м.); буково-ялицевий, смерековий ліси, альпійська лука по течії р. Чорна Тиса Рахівського р-ну, заплавна лука р. Лужанки (с. Широкий Луг) Тячівського р-ну; рідкий вид [22, 27, 28, 37, 38, 40].

284. **M.* (= *Sphaerozetes*) *mollicomus* (C.L. Koch, 1840); [Голарктика]: широко розповсюджений вид - субальпіка та лісова зона Свидівця, Рахівського масиву і пол. Красна, Солотвинська улоговина; лісова підстилка, мох, гниюча деревина; але в КБЗ відносно рідкий вид [18, 22, 27, 28, 29, 33, 35, 37, 38, 40].

285. **M. mollismilis* Schweizer, 1956; [Європа]: гірська сосна та вільха - пол. Красна, Дервайка (Горгани) смерековий - оз. Синевір, буковий з домішками грабу - с. М. Копаня (Солотвинська улоговина), буково-ялицевий - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну ліси [22, 28, 37, 38, 40].

286. *Oromurcia bicuspidata* Thor, 1930; [Північна Європа]: домінує на альпійський луці - витік р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [37, 38].

287. *O. lucens* (C.L. Koch, 1879); [Мозаїчний голарктичний ареал]: буково-ялицевий ліс - течія р. Чорна тиса Рахівського р-ну [37, 38].

288. *O. sudetica* Willmann, 1939; [Приблизно - західна, центральна Європа, Кавказ]: альпійський щавель - пол. Драгобрат, с. Ясиня, Рахівський р-н (Свидівець) [18, 22, 28, 40].

289. *Sphaerozetes orbicularis* (C.L. Koch, 1836); [Палеарктика]: гірська сосна - пол. Красна, Міжгірський р-н; на Закарпатті дуже рідкий вид [22, 28, 40].

290. **Trichoribates longipilis* Willmann, 1951; [не встановлений ареал - Альпи, Карпати, Кавказ]: субальпіка (альпійський щавель, біловусник, гірська сосна, ін), пол. Красна Міжгірського р-ну, г. Менчул (а також буковий ліс) Широколужанського відд. КБЗ, г. Петрос Мармарошського масиву, г. Стіг Свидівця, пол. Дервайка Горган; в субальпіці часто домінуючий вид [18, 22, 27, 28, 40].

291. *T. novus* (Sellnick, 1928) (= *Oribata setosa* sensu Michael, 1884; *T. numerosa* sensu Buitendijk, 1945); [Голарктика (основне розповсюдження - Палеарктика)]: буково-ялицевий ліс - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [37, 38].

292. (*) *T. punctatus* Shaldybina, 1971; [Не встановлений до кінця, розірваний ареал - Українські Карпати, Кримські гори, частина Казахстану, а також Тянь-Шаню (можливо гірський вид)]: буково-ялицевий ліс - течія р. Лужанки Тячівського р-ну [37, 38].

293. *T. trimaculatus* (C.L. Koch, 1836) (= *Oribates setosus* sensu Berlese, 1887; *Sphaerozetes Trichoribates*) berleseii Jacot, 1929) ; [Голарктика]: гнізда гризунів, лісова підстилка, мох, гниюча деревина [2, 3, 33].

Родина CHAMOBATIDAE Grandjean, 1954.

294.**Chamobates borealis* (Tragardh, 1902); [Палеарктика]: багаточисельний вид у букових лісах (масивів Боржава, Рівна, Красна, ін.); широко розповсюджений вид як на всій, так і на охоронній території Закарпаття (передгір'я – альпіка); у високогір'ї часто домінує або субдомінує [16, 20, 22, 27-29, 40].

295. *C. cuspidatus* (Michael, 1884); [Голарктика]: дубові ліси ур. Осторож Мукачівського ліс-ва, с. Цеглівка біля м. Ужгород; буковий ур. Чорний потік та смерековий Лопухівського ліс-ва приполонинні ліси в р-нах смт Усть-Чорна [15, 22, 28, 29, 40].

296. *C. lapidarius* (Lucas, 1849); [приблизно Палеарктика]: грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського, буковий ліс Ганьківського (м. Свалява) ліс-тв [15, 29, 40].

297. *C. sp.*; [-]: гнізда польової миши [3].

298.**C. subglobosus* (Oudemans, 1900); [Європа]: підстилка і ґрунт дубняків Закарпатського передгір'я (м. Ужгород; Чорна гора, м. Виноградово), буковий ліс Солотвинської улоговини (р-н с. В. Уголька - відд. КБЗ) [22, 27, 28, 29, 40].

299. *Xiphobates* (= *Chamobates*) *spinus* Sellnick, 1928; [Диз'юнктивний євро-сибірський ареал]: гнізда звичайної полівки; буково-ялицевий ліс - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [2, 28, 37, 38].

300.**X.* (= *C.*) *voigtsi* (Oudemans, 1902); [Палеарктика]: відносно широко поширений на Закарпатті, наприклад: грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; субальпійська (біловусник, ялівець, ін.) і лісова рослинність – пол. Рівна, г. Кук (Боржава), г. Стіг (Свидівець), с. Мала Угля Тячівського р-ну, с. Сухе Міжгірського р-ну, ін.; часто домінуючий вид у букових лісах, особливо з домішками Угольсько-Широколужанського та дубовому лісі Рахівського масивів КБЗ, де зареєстровані практично на всій території, в основному субдомінантний вид [15, 18, 19, 21, 22, 25, 27-29, 40].

Родина EUZETIDAE Grandjean, 1954.

301.**Euzetes globulus* (Nicolet, 1855); [Європа (можливо частина Палеарктиці)]: гнізда звичайної полівки; гірська вільха, буковий ліс (де зареєстрована найвища чисельність виду - 875 екз/м²) - смт Усть-Чорна, с. Широкий Луг Тячівського р-ну; багаточисельний вид в ценозі вільхи сірої (субдомінант) Угольсько-Широколужанського масиву КБЗ, а також відмічений в широколистяних лісах і субальпіці Свидівця і Вулканічних Карпат, смерековому лісі

та заплавної луці по течії р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [2, 18, 21, 22, 27-29, 37, 38, 40].

332. *E. seminulum* (O.F. Muller, 1776); [Ареал – не встановлений: північ Європи, Закарпаття, Кавказ(можливо збірний вид)]; лісовий ґрунт [33].

Родина MICOBATIDAE Grandjean, 1954.

333.**Minunthozetes pseudofusiger* (Schweizer, 1922); [Палеарктика]: розповсюджений майже по всій території Закарпаття, наприклад: гнізда полівки; грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас; заплавні та субальпійські луки, білоцвіт весняний, буковий, мішані, смерековий та молодий дубовий ліси - с. Мала Уголька, ур. Бородуль, р. Лужанка біля с. Широкий Луг, пол. Видного Тячівського р-ну, пол. Дервайка (відроги Горган), течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну, с. Мала Копаня Виноградівського р-ну. Багаточисельний у букових та дубовому лісах Угольсько-Широколужанського і Рахівського масивів КБЗ, крім цього зареєстрований практично на всій його території. Максимальна чисельність даного виду зафіксована на рівні 7733 екз/м², а біомаса - 21,7 мг/м² (ялівець, пол. Красна Міжгірського р-ну); частіше зустрічається в субальпійських чагарниках та букових лісах, заплавах [2, 15, 18, 19, 20-22, 24, 26, 27-29, 37, 38, 40].

334.**M. semirufus* (C.L. Koch, 1841); [Європа, Західна Сибір]: також, досить широко розповсюджений на Закарпатті вид – “Долина нарцисів”, грабово-дубові урочищ Осторож та Госугас (Притиська рівнина), дубові, букові смерекові ліси, білоцвіт весняний, біловусники (передгір'я – с. Невицьке біля м. Ужгород, с. М. Копаня, с. Іванівка, Берегівського, урочища в районах с. Широкий Луг, с. Нересниця Тячівського р-нів, ін.; високогір'я - пол. Рівна, Дервайка, оз. Синевір, течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну, ін.). Часто домінуючий у дубових лісах, але максимальна його чисельність зареєстрована в субальпіці - 11200 екз/м² з біомасою 32,6 мг/м² (біловусник, г. Менчул, масив Красна) [14, 15, 18, 22, 27-29, 37, 38, 40].

335. *M. tarmani* Feider, Vasiliu et Calugar, 1971; [Приблизно - центральна Європа]: заплавна лука, де домінує - р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [37, 38].

336. *Mycobates bicornis* Strenzke, 1954; [Європа, середня Сибір (розірваний і не встановлений ареал)]: смерековий ліс - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [37, 38].

337. *M. carli* (Schweizer, 1922); [Європа, в основному, поки що, західна]: субальпійська рослинність - г. Стіг (масив Свидівця: щучник - чисельність досягає 1725 екз/м²) і пол. Рівна (чорничник) Перечинського р-ну, верхня межа букового лісу, г. Кук (Боржава) [22, 28, 40].

338.**M. parmeliae* (Michael, 1884); [Голарктика]: альпіка г. Піп-Іван - Мармарош

(КБЗ), буково-ялицевий ліс - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну [27, 28, 37, 38].

339. *M. tridactylus* Willmann, 1929; [Голарктика]: дубовий ліс з ліщиною, с. В. Уголька Тячівського р-ну [28, 29].

340. *Punctoribates hexagonus* Berlese, 1908; [Голарктика (в основному – Палеарктика)]: гнізда гризунів; пасовища та рудеральні ділянки з однорідною рослинністю - с. Тарнівці та Кальник Ужгородського і Мукачівського р-нів; альпійський щавель, пол. Драгобрат (в районі г. Стіг), Свидівецький хребет [2, 3, 10, 22, 28, 40].

341.**P. punctum* (C.L. Koch, 1839); [Космополітичний вид]: досить широко розповсюджений на Закарпатті вид – гнізда гризунів; пасовища та рудеральні ділянки з однорідною рослинністю - с. Тарнівці та Кальник Ужгородського і Мукачівського р-нів; буково-грабово-яворовий та дубові ліси - с. Данилове Хустського р-ну, с. Мала Уголька, ін.; домінуючий у заплавної, альпійський луках, буково-ялицевому лісі по течії р. Лужанки і пол. Видного Тячівського р-ну. Часто зустрічається у букових лісах Угольсько-Широколужанського масиву та інших р-нах, а також у "Долині нарцисів" КБЗ. Рідкісний в субальпіці Полонинського хребта (біловусники); максимальна чисельність - 2075 екз/м² (дубовий ліс, с. Новобарово Тячівського р-ну) [2, 3, 10, 18, 21, 22, 24, 25, 27-29, 37, 38, 40].

342.**P. zachvatkini* Shaldybina, 1969; [Центральна, в основному, східна Європа]: пасовище та рудеральна ділянки - с. Тарнівці та Кальник Ужгородського і Мукачівського р-нів; білоцвіт весняний, с. Іванівка Берегівського р-ну, в основному дубові (м. Ужгород, с. Іванівка Берегівського, с. Новобарово, Тячівського р-нів, ін., де чисельність досягала до 400 екз/м²) Закарпатської низовини, Вулканічних Карпат, та буковий і смерековий ліси масиву пол. Красна (КБЗ); відносно рідкий вид [10, 18, 22, 27-29, 40].

Родина RHENOPELOPIDAE Petrunkevitch, 1955.

343.**Eupelops acromios* (Hermann, 1804) (= *Pelops phytophilis* Berlese, 1916); [Палеарктика]: ялівець пол. Красна, біотоп чорниці, брусниці, голубики на г. Кук (Боржава), змішані ліси по течії р. Чорна Тиса Рахівського р-ну, буковий ліс в р-ні печери "Дружба" (Угольське відд. КБЗ), (дубняк) Чорна гора, м. Виноградів, трав'яний покрив – с. Невицьке (м. Ужгород); рідкий та малочисельний вид - до 350 екз/м² (гірська сосна, пол. Дервайка Міжгірського р-ну) [22, 23, 27, 28, 37, 38 40].

344. *E. auritus* (C.L. Koch, 1840); [Приблизно - центральна Європа]: дубовий ур. Острож Мукачівського, буковий Ганьковецького (м. Свалява) ліс-тв ліси (не опубліковані дані Г.Ф. Курчевої) [28, 40]. (Можливо відноситься, як синонім *E. plicatus* [41]).

345. *E. hirtus* (Berlese, 1916; [Диз'юнктивно - Голарктика]: гнізда гризунів [2, 3].

346.**E. occultus* (C.L. Koch, 1836); [Палеарктика]: гнізда гризунів; субальпіка - альпійський щавель (пол. Драгобрат, Свидівець), гірська сосна, а також смереково-буково-ялицевий ліс (г. Побита і ур. Коровинське Лопухівського ліс-ва - відроги Горган). В основному зустрічається в ґрунтах букових та дубових лісах масиву пол. Красна, Вулканічних Карпат (від м. Ужгород до смт Усть-Чорна, включно і територія КБЗ); фактично малочисельний вид, але домінує в "Долині нарцисів" - до 510 екз/м² [2, 3, 21, 22, 27, 28, 33].

347. *E. planicornis* (Schrank, 1803); [Приблизно від центральної Європи до західної Сибірі]: грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва [15, 40].

348.**E. plicatus* (C.L. Koch, 1836) (= *Pelops* (= *Phenopelops*) *auritus* C.L. Koch, 1839; *P. laevigatus* Nicolet, 1855; *P. fusiger* Mihelcic, 1957; *P. acromios diversipilus* Mihelcic, 1957; *P. fuliginus sensu* Oudemans, 1896); [Голарктика]: широко розповсюджений вид на Закарпатті, наприклад, вузьколистно-нарцисник, лісопарк, дубові та букові ліси - резерват "Долина нарцисів", Угольський масив КБЗ (зустрічається майже по всій його території: передгір'я - альпіка), м. Хуст, с. Данилове Хустського, с. Нересниця Тячівського р-нів, ін.; іноді його чисельність досягає 875 екз/м² - біотоп чорниці, брусниці, моху, г. Кук (Боржава); частіше субдомінантний вид [22, 23, 27, 28, 40]. (Можливо *E. sp.* = *E. plicatus*: смерековий, смереково-букові ліси Лопухівського ліс-ва /смт Усть-Чорна/, за не опублікованими даними Г.Ф. Курчевої).

349.**E. subuliger* (Berlese, 1917) (= *E. longifissus* Willmann, 1951); [Приблизно - центральна Європа]: субальпійська рослинність (ялівець, гірська сосна), різна висотна межа смерекових та букових лісів - г. Стіг (Свидівець), масиву пол. Красна та Дервайка - відроги Горган, оз. Синевір, течії р. Чорна Тиса Рахівського р-ну, с. Сойми Міжгірського р-ну; рідкий вид [22, 23, 27, 28, 34, 37, 38, 40].

350. *E. torulosus* (C.L. Koch, 1840) (= *duplex* (Berlese, 1916); *t. meridionalis* Perez-Inigo, 1969); [Європа, Киргизстан (приблизно частина Палеарктиці)]: гнізда звичайної полівки; відносно часто зустрічається у високогір'ї – біловусники, гірська сосна (пол. Красна, Дервайка), смерекові ліси (оз. Синевір, с. Лопухів, деякі інші біотопи), буковий низькогірський ліс Ганьковецького ліс-ва (м. Свалява), але малочисельний вид Закарпаття, [2, 22, 28, 40].

351.**Peloptulus phaenotus* (C.L. Koch, 1844); [Палеарктика]: гнізда гризунів; пасовища та рудеральні ділянки з однорідною рослинністю - с. Тарнівці та Кальник Ужгородського і Мукачівського р-нів; субальпіка г. Петрос (КБЗ),

Мармарош; заплавні луки та буково-ялицеві ліси по течіях рік Чорна Тиса (Рахівський р-н) і Лужанка (Тячівський р-н), домінує на альпійський луці (пол. Видного, Тячівськ. р-н); в загалі рідкий вид [2, 3, 10, 27, 28, 37, 38].

Родина UNDULORIBATIDAE Kunst, 1971.

352. *Undoloribates undulatus* (Berlese, 1914); [На цей час - центральна Європа]: Закарпатська обл. [11].

Родина ORIBATELLIDAE Jacot, 1925.

353.**Latilamellobates* (= *Trichoribates*, родини Ceratozetidae) *incisellus* (Kramer, 1897); [Не встановлений ареал: в основному Європа, можливо частина Палеарктиці]: гнізда гризунів; субальпійська рослинність г. Кук (Боржава) і пол. Красна, також г. Пожижевська Черногорського відд. КБЗ, де домінує [2, 3, 22, 27, 28, 40].

354.**Ophidiotrichus connexus* (Berlese, 1904) (= *Joelia connexa* v. *borussica* Sellnick, 1908); [Європа, (можливо - Палеарктика)]: букові та мішані ліси (пол. Рівна, ур. Татри в р-ні с. В. Уголька Угольського-Широколужанського відд., г. Петрос Мармарошського відд., р-н с. Костилівка Рахівського відд. КБЗ, р-н головної садиби заповідника - в основному Солотвинська улоговина, а також смереково-буковий ліс (1220 м н.р.м.) ур. Вилика Прачка Лопухівського ліс-ва (відроги Горган, тут був відмічений, як var. *borussicus*); рідкий, малочисельний вид [22, 27, 28, 40].

355. *Oribatella angulosa* Csiszar, 1962; [Болгарія, Українські Карпати, південь, (можливо) частина сходу Європи]: рідкий вид на Закарпатті - ялівець і чорниця г. Стіг (субальпіка Свидівця), дубово-буковий ліс (с. Нересниця Тячівського р-ну), змішана лісова посадка, "Замкова Гора" (м. Хуст) [22, 28, 40].

356.**O. berlesei* Michael, 1898; [Палеарктика]: гнізда звичайної полівки; лісова підстилка, мох, гниюча деревина; субальпійська (г. Петрос, КБЗ; ялівець та чорниця г. Стіг) і лісова рослинність - букові Ганьковецького ліс-ва (Солотвинська улоговина) і ур. Поляна Широколужанського відд., змішаний в р-ні головної садиби зап-ка, смерековий і смереково-буковий Лопухівського ліс-ва (відроги Горган) ліси; найбільша чисельність зареєстрована 350 екз/м² - біловусник пол. Дервайка (сmt Колочава); відносно рідкий вид [2, 22, 27, 28, 33, 40].

357. *O. calcarata* (C.L. Koch, 1836) (= *O. decumana* Berlese, 1910); [Голарктика]: гнізда гризунів; лісовий ґрунт [2, 3, 33].

358.**O. dudichi* Willmann, 1938; [Центральна Європа]: різні пояси відрогів Горган (гірська сосна г. Побита, смерековий ур. Довгий, смереково-буково-ялицевий ліси ур. Коровинське Лопухівського ліс-ва), Свидівецького хребта (ялівець та чорниця, смерековий ліс г. Стіг), масиву пол. Красна (субальпійська рослинність, буковий ліс ур. Чорний потік в р-ні сmt Усть-

Чорна), де зареєстрована найвища чисельність виду - 2350 екз/м² (криволісся сосни, 1200 м н.р.м.); буковий ур. Річень Ганьковецького ліс-ва (м. Свалява, Вулканічний хребет), дубово-грабовий ліси, с. Данилово (м. Хуст, Солотвинська улоговина); домінуючий вид у чистих букових лісах (ур. Бородуль, ур. Поляна, ур. Ялинкувате) Угольсько-Широколужанського масиву КБЗ а також г. Петрос; в основному субдомінує [13, 14, 20-22, 27, 28, 40].

359.**O. kurchevi* Krivolutsky, 1974; [ареал не встановлений - Українські Карпати, Курська і Ростовська обл. Росії]: гірська сосна пол. Красна, смерекові г. Стіг (Свидівець), течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну та букові ліси ур. Бородуль (с. Ш. Луг, КБЗ, Солотвинська улоговина), сmt Усть-Чорна; рідкий вид [11, 22, 27, 28, 40, 37, 38]. Можливо *O. sp.* = *O. kurchevi*: гнізда звичайної полівки [2].

360.**O. ornata* (Coggi, 1900) (= *O. producta* Berlese, 1908); [Європа (в основному центральна і південна)]: верхня та середня межа гірської лісової зони - смереково-буково-ялицевий ліс ур. Коровинське Лопухівського ліс-ва, букові ліси - пол. Дервайка (відрог Горган), ур. Чорний потік (в р-ні сmt Усть-Чорна), г. Менчул, ур. Поляна Широколужанського відд., змішаний ліс біля головної садиби КБЗ; також буково-ялицевий ліс течії р. Чорна Тиса Рахівського р-ну; рідкий вид [13, 14, 22, 27, 28, 37, 38, 40].

361. *O. superbula* Berlese, 1904 (= *O. meredionalis* Berlese, 1908); [ареал не встановлений - Європа, в основному південна, можливо Амурська обл. Росії]: гнізда польової миши [3].

Родина TEGORIBATIDAE Grandjean, 1954.

362.**Lepidozetes singularis* Berlese, 1910 (= *Oribata conjunctus* Schweiser, 1922); [Голарктика]: субальпіка масивів Боржава (г. Кук), пол. Красна, Дервайка (Горгани); смерековий, смереково-буковий Лопухівського ліс-ва (р-н сmt Усть-Чорна), букові ліси г. Менчул, ур. Поляна Широколужанського відд. КБЗ, альпіка г. Піп-Іван, Мармарош; рідкий вид [13, 14, 22, 27, 28, 40].

Родина ACHIPTERIIDAE Thor, 1929.

363.**Achipteria coleoptrata* (Linnaeus, 1746 [Marchal & ... - 1758]) (= *Oribata ovalis* Nicolet; Canestrini - 1855; *O. intermedia* Michael, 1898; *Oribates nicoletii* Berlese, 1883); [Голарктика]: один з найрозповсюджених, евритопних видів Закарпаття та світової фауни, наприклад - гнізда гризунів, рудеральні ділянки, лісова підстилка, мох, гниюча деревина, грабово-дубові ліси Мукачівського ліс-ва; домінуючий у альпійський і заплавної луках по течії р. Чорна Тиса (Рахівський р-н), смерековому (там же), дубових та букових, букових з домішками лісах Угольсько-Широколужанського масиву, а також "Долині нарцисів" КБЗ (живе на всій його

території) та ін.; масовий вид [2, 10, 15, 19-22, 24-28, 33, 37, 38, 40].

364.**A. italica* (Oudemans, 1913); [Європа, в основному центральна і південна]: розповсюджений вид - субальпіка і лісова зона Полонинських Карпат (пол. Рівна, г. Кук, Менчул, ін.); буковий ліс, субальпіка, альпіка, г. Петрос, г. Піп-Іван, Мармарош; часто субдомінує [22, 27, 28, 40].

365.**A.* (= *Paracipteria*) *nitens* (Nicolet, 1855) (= *Notaspis mixtus* Sellnick, 1943); [Голарктика (в основному Палеарктика)]: також розповсюджений вид - гнізда полівки; грабово-дубові ліси Мукачівського ліс-ва; буково-ялицевий ліс - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну; ліси Солотвинської улоговини та Закарпатської низовини (Чорна гора, с. Шаланки Виноградівського р-ну, ін.), часто домінуючий вид в дубових лісах - іноді до 1550 екз/м² (с. Іванівка, Гораздівка Берегівського р-ну); буковий р-ну с.М. Уголька, змішаний - головна садиба КБЗ ліси, де малочисельний [2, 15, 22, 26-28, 37, 38, 40].

366. (*) *A. sellnicki* van der Hammen, 1952; [Європа]: домінує у заплавному і альпійський луках, буково-смерековому лісі - течія р. Лужанки (с. Широкий Луг), пол. Видного Тячівського р-ну [37, 38].

367.**A.* sp. [-]: біловусник пол. Рівна, чорничник г. Кук (Боржава), змішаний ліс - Замкова гора (м. Хуст); багаточисельний вид в ценозі вільхи сірої ур. Тисувате Ширококолужанського відд. КБЗ [21, 27, 28].

368. *Anachipteria* cf. *deficiens* Grandjean, 1932; [-]: гнізда звичайної полівки на Закарпатті [2].

369. (*) *A.* (= *Sphaerozetes*; *Tectoribates latitectus*) *latitecta* (Berlese, 1908); [Голарктика]: ліси - біля Свидівця, це смереково-буковий між с. Лопухів та смт Усть-Чорна і Солотвинської улоговини - змішані (ур. Ялинкувате, с. Широкий Луг і Замкова гора, м. Хуст), дубові (с. Данилово - м. Хуст та Новобарово - м. Тячів) [11, 22, 28, 40].

370. *Parachipteria bella* (Sellnick, 1928); [Голарктика]: лісовий ґрунт; заплавна і альпійська луки, буково-ялицевий та смерековий ліси течії р. Чорна Тиса [33, 37, 38].

371. *P. nivalis* (Hammen, 1952); [Голарктика - диз'юнктивно]: гірська сосна, пол. Красна, Міжгірський р-н [28, 40]

372.**P. punctata* (Nicolet, 1855) (= *Notaspis italicus* sensu Willmann, 1931); [Голарктика]: гнізда полівки; грабово-дубові ліси урочищ Острож та Госугас Мукачівського ліс-ва; буково-ялицеві, альпійські луки по течіях рік Чорна Тиса (Рахівський р-н) і Лужанки., а також пол. Видного (Тячівський р-н); лісова підстилка, мох, гниюча деревина, інші біотопи; широко розповсюджений вид на Закарпатті - від низини до альпії [2, 15, 22, 27, 28, 33, 37, 38, 40].

373.**P. willmanni* (van der Hamenn, 1952) (= *Notaspis punctatus* sensu Willmann, 1931); [Голарктика]: альпійська та субальпійська рослинність - г. Говерла, Пожижевська (Чорногора, різноманітні біотопи), пол. Красна (гірська вільха); буково-ялицевий ліс - течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну; відносно рідкий вид [22, 27, 28, 37, 38, 40].

374. *Tectoribates* (= *Anoribatella*) *borussicus* Berlese, (1910); [ареал - не встановлений]: смереково-буковий ліс, ур. Велика Прочка, Лопухівське ліс-во, відрог Горган (1220 м н.р.м.) Можливо це вид - *Ophidiotrichus connexus* (Berlese, 1904) = v. *borussica* Sellnick, 1908 (не надруковані данні Г.Ф. Курчевої) [28].

375. *T. ornatus* (Schuster, 1958)); [Палеарктика]: гнізда гризунів [2, 3].

Родина GALUMNIDAE Jacot, 1925.

376.**Acrogalumna longipluma* (Berlese, 1904) (= *Oribata setiformis* Hall, 1911; *Galumna filata* Oudemans, 1913; *Notaspis elimatus* sensu Oudemans, 1900); [Голарктика (можливо Австралія)]: субальпіка, смерекові та широколистяні ліси Полонинських Карпат (пол. Рівна, г. Кук), Свидівецького хребта (г. Стіг), Мармароша (г. Петрос); рідкий або субдомінантний вид, наприклад, багаточисельний вид у ценозі вільхи сірої (ур. Тисувате) Угольсько-Ширококолужанського масиву КБЗ, а максимальна чисельність зареєстрована у чорничнику на пол. Рівна - 675 екз/м² [21, 22, 27, 28, 40].

377. *Galumna alata* (Hermann, 1804); [Диз'юнктивний космополіт]: дубовий ліс біля м. Ужгород [28, 40].

378. *G. elimata* (C.L. Koch, 1841); [Диз'юнктивний космополіт]: гнізда гризунів Закарпаття [2, 3].

379. *G. europea* (Berlese, 1914); [Європа]: гнізда гризунів [2, 3].

380.**G. lanceata* Oudemans, 1900; [Палеарктика]: в основному дубові (Чорна Гора - м. Виноградів, с. Іванівка, М. Копаня, Нересниця, ін.) та букові (смт Усть-Чорна, течія р. Чорна Тиса Рахівського р-ну ...) ліси Закарпатського передгір'я і низовини, Солотвинської улоговини, де зафіксовані і в "Долини нарцисів" КБЗ, крім цього відмічений в субальпіці Боржави (біловус, чорниця - г. Кук); малочисельний вид - до 350 екз/м² (дубовий ліс - м. Ужгород); [17, 22, 27, 28, 37, 38, 40].

381.**G. obivius* (Berlese, 1914) (= *G. elimata* Oudemans, 1913); [Палеарктика]: рудеральна ділянка - с. Кальник (Мукачівський р-н), дубовий з домішками інших порід ліс Чорної Гори (м. Виноградів), буковий під пол. Красна, субдомінантний в ценозі нарцисів ("Долина нарцисів"); в загалі рідкий вид [10, 17, 21, 22, 27, 28, 40].

382 *G. sp.*; [-]: гнізда звичайної полівки [2].

383. **Pergalumna altera* Grandjean, 1936 (= *Galumna dorsalis* sensu Willmann, 1931); [Диз'юнктивний космополіт]: субальпійська рослинність масивів Боржава (г. Кук), Красна, відрогів Горган (пол. Дервайка), смерековий (оз. Синевір) та буково-ялицевий (течія р. Лужанки Тячівського р-ну) ліси; лісова підстилка, мох, гниюча деревина; відносно гірський, субдомінантний вид [22, 27, 28, 33, 37, 38, 40].

384. (*) *P. nervosa* (Berlese, 1914) (= *Galumna retalata* Oudemans, 1915; *Zetes emarginatus garmani* Jacot, 1935); [Голарктика, Ефіопія]: гнізда звичайної полівки; домінує у заплавному і альпійський луках, також відмічений у буково-ялицевому лісі - течія р. Лужанки і пол. Видного Тячівського р-ну [2, 37, 38].

Родина PARACALUMMIDAE Grandjean, 1936

385. **Protokalumma* (= *Neoribates*) *aurantiacus* (Oudemans, 1914); [Голарктика]: широколистяні ліси - дубовий біля м. Ужгород, буковий р-ну пол. Красна (Широколужанське відд. КБЗ), дуб всохлий, р-н с. Костилівка (Рахівське відд. КБЗ),

також зафіксований в "Долині нарцисів"; рідкий вид [22, 27, 28, 40].

Нижче подані ще 4 видів орібатид, які не згадані в 1 частині даного каталогу [31], так як за таксономічним положенням вони відносяться до видів з першої групи панцирних кліщів надрукованої частини:

386. *Phthiracarus* sp.; [-]: гнізда звичайної полівки [2].

387. *Damaeus* sp.; [-]: гнізда звичайної полівки [2].

388. *Metabelba* sp.; [-]: гнізда гризунів [2, 3].

MICROZETIDAE Grandjean, 1936

(за систематикою ця родина знаходиться між представленими в 1 частині родинами – Serpheidae та Stenobelbidae).

389. *Microzetes* (= *Nelacarus*) cf. *caucasicus* Krivolutsky, 1967; [- (Українські Карпати, Західний Кавказ)]: дубовий ліс з буком і підліском біля с. Данилово Хустського р-ну (передгір'я), дуже рідкісний вид [28].

1. Буланова-Захваткина Е.М. Панцирные клещи-орibatиды. - М.: Высшая шк., 1967. - 242 с.
2. Высоцкая С.О. Анализ биocenотических отношений между эктопаразитами обыкновенной полевки (*Microtus arvalis* Pall) и обитателями ее гнезд в Восточных Карпатах (Закарпатская обл. УССР). // Паразитологический сборник. - Л.: Наука, 1978а. - Т. XXVIII. - С. 73-95.
3. Высоцкая С.О., Арзамасов И.Т., Чикилевская И.В., Меркушева И.В. Сравнительный анализ компонентов беспозвоночных микробиоценоза гнезд полевой мыши *Arodemus agrarius* Pall. В Закарпатской области и Белоруссии. // Паразитологический сборник. - Л.: Наука, 1978б. - Т. 32. - С. 161-178.
4. Геренчук К.И., Койнов М.М., Цись П.М. Природно-географічний поділ Львівського та Подільського економічних районів. - Львів: Львів. університет, 1964. - 221 с.
5. Голосова Л.Д. Семейство Orpidae. - Определитель обитающих в почве клещей Sarcopiformes. М.: Наука, 1975. С. 206-225.
6. Гордеева Е.В., Меламуд В.В. Новые виды панцирных клещей семейства Orpidae (Acariformes, Oribatei) из Украинских Карпат. // Зоолог. ж.-л. 1991, - N 3. - С. 142-145.
7. Казаков В.И. Панцирные клещи надсемейства Orpidae хвойных лесов западных областей УССР. // Роль подстилки в лесных биогеоценозах. Тез. докл. Всесоюз. совещ. Красноярск, 14-16 сент. 1983 г. - М.: Наука, 1983. - С. 84-85.
8. Казаков В.И. Панцирные клещи родины Orpidae (Grandjean, 1954). - Каталог музеев фондов. Зб. научных работ. - Киев: Наукова думка, 1985. - С. 49-53.
9. Казаков В.И. Панцирные клещи родины Orpidae Grandjean, 1954 (2 ч.). - Каталог музеев фондов. Зб. науч. работ. - Львів, 1986. - С. 41-47.
10. Крон А.А., Волошин О.И., Меламуд В.В., Рошко В.Г. Загальний характер впливу електромагнітного поля ліній електропередач високої напруги на ґрунтових кліщів (Atrachnida, Acarina). // Науковий вісник Ужгородського нац. ун-ту. Ужгород, 2008. Серія: Біологія. - Вип. 23. (2008). - С. 174 - 179.
11. Криволицкий Д.А. Надсемейство Oribatelloidea, подгруппа Pycnima. - Определитель обитающих в почве клещей Sarcopiformes. М.: Наука, 1975. С. 326-343, 366-380.
12. Криволицкий Д.А., Лебрен Ф., др. Панцирные клещи. - М.: Наука, 1995. - 224 с.
13. Курчева Г.Ф. Панцирные клещи Закарпатья. // Второй Всесоюз. симпозиум по почвообразующим клещам-орibatидам. (Тез. докл.). - Вильнюс. 1968. - С. 17-19.
14. Курчева Г.Ф. Панцирные клещи Закарпатья. // Орибатиды (Oribatei), их роль в почвообразовательных процессах. - Вильнюс: АН Литовск. ССР, 1970. - С. 73-79.
15. Курчева Г.Ф. Фауна панцирных клещей (Oribatei) разных типов почв под дубовыми лесами Европейской части СССР. // Экология почв. беспозвоночных. - М.: Наука, 1973. - С. 208-223.
16. Меламуд В.В. Панцирные клещи (Acariformes, Oribatei) лесной подстилки и почвы Украинских Карпат. // Роль подстилки в лесных биогеоценозах. Тез. докл. Всесоюз. совещ. Красноярск, 14-16 сент. 1983 г. - М.: Наука, 1983. - С. 124-125.
17. Меламуд В.В. Панцирные клещи родины Galumnidae (Grandj. 1936). - Каталог музеев фондов. Зб. науч. работ. Киев: Наук. думка, 1985. С. 44-49.
18. Меламуд В.В. Панцирные клещи надродины Ceratozetoidea Balogh, 1961. - Каталог музеев фондов. Зб. науч. работ. Львів, 1986а. С. 48-57.
19. Меламуд В.В. Почвообитающие панцирные клещи (Acariformes, Oribatei) на заповедных территориях Украинских Карпат. // Проб. охраны генофонда и управления экосистемами в зап-ках леной зоны. Тез. докл. Всесоюз. совещ. (23-25 сент. 1986г. Березинский заповедник). Ч. II. - Москва, 1986б. - С. 161-162.
20. Меламуд В.В. Видовой состав почвообитающих панцирных клещей-орibatид Карпатского зап-ка. // Проб. изучения и охраны заповедных экосистем. Тез. докл. научно-практ. конф., посвящ. 20-летию Карпатского госзап-ка. (13-15 окт. 1988г.). - Рахов, 1988а. - С. 115-117.
21. Меламуд В.В. Исследования почвообитающих панцирных клещей (Acariformes, Oribatei) на охраняемых территориях Украинских Карпат. // Проб. инвентаризации живой и

- неживой природы в заповедниках. – М.: Наука, 1988б. - С. 207-216.
22. Меламуд В.В. Отряд (Acariformes). - Почвенные членистоногие Украинских Карпат. // Киев: Наук. думка, 1988в. - С. 16-100.
 23. Меламуд В.В. Панцирные клещи надсемейства пелопиды (Peloroidea, Balogh, 1963). // Биосистематическая структура музейных фондов. - Львов: ЛГУ, ГПМ АН УССР, 1989. ДЭП ВИНТИ 13.03.89 г. N 1634В89. - С. 113 - 119.
 24. Меламуд В.В. К изучению почвенных клещей на заповедных территориях запада Украины. - Заповедники СССР - их настоящее и будущее. Ч. III. Зоологические исследования. (Тез. докл. Всесоюз. конф.). Новгород, 1990а. С. 95-97.
 25. Меламуд В.В. Почвообитающие панцирные клещи буковых лесов Украинских Карпат. // Успехи мед. энтомол. и акарол. в СССР. Матер. 10 съезда Всесоюз. энтомо. об-ва (Ленинград, 11-15 сент., 1989 г.). - Ленинград, 1990б. - С. 111 - 113.
 26. Меламуд В.В. Почвообитающие панцирные клещи (Acariformes, Oribatei) дубовых лесов Украинских Карпат. // Фауна Східних Карпат: сучасний стан і охорона. (Матер. міжнар. конф. Ужгород, 13-16 вер. 1993 р.). - Ужгород, 1993. - С. 209-212.
 27. Меламуд В.В., інші. Додатки: Ряд кліщі – Acariformes. Підряд панцирні кліщі - Oribatida. // Біорізноманіття Карпатського біосферного заповідника. - Київ, 1997. - С. 692 - 699.
 28. Меламуд В.В. Панцирные клещи Украинских Карпат. – Львов, 2003а. - 151 с.
 29. Меламуд В.В. Поширення панцирних кліщів надродина Ceratozetoidea (Acar: Oribatida) на заході України. // Вісн. зоол. – 2003б. Окрем. вип. № 16. – С. 67-74.
 30. Меламуд В.В. Типи панцирних кліщів-орібатид (Acarina: Oribatida). // Наменклатурні типи і типові серії (1). Наукові колекції Держ. природознавчого музею Нан України. Вип. 2. Львів, 2006. – С. 76-79.
 31. Меламуд В.В. Каталог панцирних кліщів (Acar: Oribatida) Закарпатської області – 1. // Науковий вісник Ужгородського нац. ун-ту. Ужгород, 2008. Серія: Біологія. - Вип. 23. (2008). – С. 198 – 208.
 32. Определитель обитающих в почве клещей Sarcopitiformes. - М.: Наука, 1975. - 491 с.
 33. Полончик Е.М., Фасулати К.К. О распределении орибатид (Oribatei) в почвах лесов Закарпатской области. // Экология насекомых и других наземных беспозвоночных Советских Карпат. Матер. межвузовской конф. (Окт. 1964). - Ужгород, 1964. - С. 74-75.
 34. Ситникова Л.Г. Надсемейства Nothroidea, Nanhermannoidea, Hermannoidea, Hermannielloidea, Serpheoidea, Symbaeremoidea. // Определ. обитающих в почве клещей Sarcopitiformes. М.: Наука, 1975. С. 71-111, 143-155, 234-242.
 35. Шалдыбина Е.С. Фауна сферозетин СССР (Acariformes, Oribatei, Sphaerozetidae). // Фауна, систематика, биол. и экол. гельминтов и их промежу. хозяев. - Горький, 1981. - С. 99 - 110.
 36. Ярошенко Н.Н. О состоянии изученности и распространении некоторых видов орибатидных клещей на Украине. - Донецкий университет. Донецк, 1982. ДЭП. в ВИНТИ 27 дек. 1982, N 6362 - 82 Дел., 16 с.
 37. Ярошенко Н.Н. Биотопическое распределение орибатидных клещей (Acariformes, Oribatei) в условиях Украины. – Донец. ун-т. Донецк, 1993. - ДЭП в Укр. ИНТЭИ 01.03.93, - N 314-Ук 93, - 100 с.
 38. Ярошенко Н.Н. Орибатидные клещи (Acariformes, Oribatei) естественных экосистем Украины. – Донецк: ДоНУ, 2000. – 313с.
 39. Balogh J. The Oribatid genera of the World. 1972. – Budapest: Akad. kiado. - 188 s.
 40. Karppinen E., Melamud V.V., Miko L., Krivolutsky D.A. 1992. Further information on the oribatid fauna (Acarina, Oribatei) of the northern palearctic region: Ukraina and Czechoslovakia. // Entomol. Fennica. - Vol. 3. - S. 41 -56.
 41. Marshall V.G, Reeves R.M., Norton R.A. 1987. Catalogue of the Oribatida (Acari) of Continental United States and Canada. // Memoirs of the Entomological Society of Canada. Vol. 139. Ottawa. 418 p. (Internet – 623 p.).
 42. Shtanchaeva U.Y. 2001. Catalog of Oribatid mites (Acariformes, Oribatida) of the Caucasus. // Acarina. № 9 (2) - S. 177 – 221.

Отримано: 3 вересня 2008 р.

Прийнято до друку: 17 квітня 2009 р.